

VIII. foglalkozás

Az uniós versenyjog 1.

Alapfogalmak Versenykorlátozó megállapodások

1. A tananyag szerkezete

A versenyjoggal kapcsolatos alapfogalmak, közgazdaságtani alapok és szabályozási jellemzők

- Alapvető fogalmak
- Versenyszabályozás
- A klasszikus versenyjog forrásai
- A klasszikus versenyjogot alakító és alkalmazó intézmények az EU-ban

Versenykorlátozó megállapodások tilalma

- A vállalat, vállalkozás fogalma
- A tagállamok közötti kereskedelem érintettsége
- A versenykorlátozó megállapodások tilalma
- Az EMSz. 101. cikk (1) bekezdés megsértésének jogkövetkezményei
- Egyedi és csoportmentességek

Versenykorlátozó megállapodások csoportosítása

- Kartellek
- Közös vállalatok, vállalati együttműködések
- Vertikális korlátozások

2. Kérjük, olvassa el a tankönyv következő részét:

Dán Judit, Gombos Katalin, Kertészné Váradi Szilvia: Az Európai Unió versenyjogának alapjai. Wolters Kluwer Hungary Kft. Budapest, 2022.

I. fejezet 19-32. o.; II. fejezet 33-68. o.

3 Az alapítószerződések és másodlagos jogforrások releváns rendelkezései

EUMSZ 101. cikk

(1) A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

- a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése;
- b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozása vagy ellenőrzése;
- c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása;
- d) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;
- e) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

(2) Az e cikk alapján tiltott megállapodás vagy döntés semmis.

(3) Az (1) bekezdés rendelkezéseinek alkalmazásától azonban el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor

— vállalkozások közötti megállapodás vagy megállapodások csoportja;

— vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy döntések csoportja;

— összehangolt magatartás vagy összehangolt magatartások csoportja

hozzájárul az áruk termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy:

a) az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek;

b) lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.

EUMSZ 105. cikk

(1) A 104. cikk sérelme nélkül a Bizottság biztosítja a 101. és 102. cikkben megállapított elvek alkalmazását. Egy tagállam kérelmére vagy hivatalból — együttműködve a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival, amelyek segítséget nyújtanak számára — megvizsgálja azokat az eseteket, ahol fennáll ezen elvek megsértésének a gyanúja. Amennyiben jogsértést állapít meg, javaslatot tesz a jogsértés megszüntetésére irányuló megfelelő intézkedésekre.

(2) Amennyiben a jogsértést nem szüntetik meg, a Bizottság indokolással ellátott határozatában állapítja meg az elvek megsértését. A Bizottság határozatát nyilvánosságra hozhatja, és felhatalmazhatja a tagállamokat arra, hogy megtegyék a helyzet orvosolásához szükséges intézkedéseket, amelyek feltételeit és részleteit a Bizottság határozza meg. (...)

4. Legyen tisztában a következő fogalmakkal:

gazdasági verseny, antitröszt jog, Verseny Főigazgatóság, tökéletes verseny (polypólium), monopólium, oligopólium, monopszónium, vállalat/vállalkozás, hatás-elv, gazdasági egység tana, gentlemen's agreement, de minimis, csoportmentesség, kartell, hajnali rajtaütés, engedékenységi politika, árkartell, piacfelosztó kartell, kvóta kartell, információ kartell.

5. A tananyag feldolgozását segítő elméleti kérdések

- a) Mi a gazdasági verseny, melyek a főbb funkciói?
- b) Mit takar a versenypolitika?
- c) Mit jelent a versenypártolás?
- d) Milyen piactípusokat ismerünk?
- e) Mutassa be a versenyszabályozás lényegét!
- f) Melyek a versenyjogra vonatkozó jogforrások?
- g) Mi a Versenypolitikai Főigazgatóság és mi a feladata?
- h) Határozza meg a vállalat fogalmát!
- i) Sorolja fel a versenykorlátozó megállapodásokat szabályozó EUMSZ. 101. cikk (1) bekezdésének tényállási elemeit!
- j) Mit takar a kartell elnevezés és milyen formái lehetnek?
- k) Ismertesse az EU versenyjogának csoportmentességekre vonatkozó rendszerét!
- l) Sorolja fel a vertikális korlátozások fajtáit és ismertesse főbb ismérveiket.
- m) Mi a releváns piac? Milyen jelentősége van versenyjogi szempontból?

n) Azonosítsa be az alábbi jellemzőik alapján az egyes piaci formákat:

Ezen a piacon két-három-négy hasonló súlyú, nagyobb cég van jelen, amelyek kölcsönösen nagy mértékben függenek egymástól. Itt különösen nagy a veszélye a verseny korlátozásának, megegyezés esetén monopóliumként viselkedhet:

- _____

Olyan speciális piac, ahol több, vagy számtalan eladó van, de csak egy vevő:

- _____

Ezen a piacon nagy számú és hasonló nagyságú eladó és nagy számú vevő található. A fogyasztók vásárlási magatartását kizárólag a termék ára és minősége határozza meg. Az eladók nem tudnak tőkét felhalmozni, a kutatások és fejlesztések finanszírozása nehézkes:

- _____

Ezen a piacon egy bizonyos, mással nem helyettesíthető terméket csak az egyetlen, a piacon lévő eladótól lehet beszerezni. Az eladó megfelelő anyagi bázissal rendelkezik a kutatások és fejlesztések finanszírozásához, mivel magas profitot képes termelni.

- _____

6. Elemezze az alábbi jogesetet a megadott kérdések mentén!

A jelen ügyben érintett ágazat a hálózati transzformátorok, a takaréktaszformátorok és a 380 kV vagy annál nagyobb feszültségű söntfojtók ágazata. A hálózati transzformátor egy alapvető elektromos alkatrész, amelynek feladata a feszültség csökkentése vagy növelése egy áramkörön belül. A Toshiba Corporation egy japán székhelyű társaság, amely lényegében a következő három tevékenységi területen működik: digitális termékek, elektronikus eszközök és alkatrészek, valamint infrastruktúra-rendszerek.

Az e társaságnak a hálózati transzformátorok ágazatában folytatott tevékenységeit illetően két fázist kell elkülöníteni: 1999. június 9. és 2002. szeptember 30. között a Toshiba ezen ágazatban a leányvállalatán, a Power System Co.-n keresztül folytatott tevékenységet, majd 2002. október 1-jétől kezdődően a TM T&D-n, a Toshiba és a Mitsubishi Electric közös vállalkozásán keresztül, amelyben ez a két vállalkozás egyesítette a hálózati transzformátorok előállítására irányuló tevékenységét.

A hálózati transzformátorok európai gyártói, másfelől a fenti japán gyártók (köztük a szintén japán Hitachi) között kötött szóbeli megállapodás jött létre, amelynek tárgya az volt, hogy tiszteletben tartják e két transzformátorgyártói csoport területeinek piacait, oly módon, hogy tartózkodnak az azokon történő értékesítésektől. Mindkét gyártói csoportnak ki kellett jelölnie a titkársági feladatok ellátására egy vállalkozást. A fenti megállapodást egy olyan megállapodás egészítette ki, amely az egyes csoportok területéről származó ajánlati felhívásoknak a másik csoport titkárának történő bejelentésére irányult, annak érdekében, hogy azokat felosszák. Emellett az árak csökkenésének elkerülése érdekében vállalták, hogy kéthavonta megvitatják árelőrejelzéseiket, valamint egyeztetik az áremeléseket, továbbá a termelési szinteket.

a) Elemezze a fenti tényállást az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése fényében!

b) Ki járhat el a fenti magatartások kivizsgálása érdekében?

c) Álláspontja szerint megalapozott-e az egyes vállalkozások következő érve: „a tevékenységük nem gyakorolt hatást a versenyre, mivel a japán és az európai gyártók nem versenytársak az EGT piacára való belépés leküzdhetetlen akadályai miatt.”

d) A japán székhelyű Hitachi 2003. december 5-én levelet küldött az Európai Bizottsághoz a következő információval: „A releváns időszakban – tehát 1999. június 9-től 2003. május 15-ig – a vállalkozások évente egyszer vagy kétszer találkoztak. E találkozókra 1999. június 9-től 11-ig Malagában (Spanyolország), 2000. május 29-én Szingapúrban, 2000. október 29-től november 1-jéig Barcelonában (Spanyolország), 2001. május 29-én és 30-án Lisszabonban (Portugália), 2002. február 18-án és 19-én Tokióban, 2002. szeptember 26-án és 27-én Bécsben (Ausztria) (a továbbiakban: bécsi találkozó), valamint 2003. május 15-én és 16-án Zürichben (Svájc) (a továbbiakban: zürichi találkozó) került sor.” Minősítse a Hitachi magatartását és a levelében foglaltakat!

e) Amennyiben megállapítható jogsértés, van-e mentesülési lehetősége a fenti vállalkozásoknak a lehetséges jogkövetkezmények alól?

7. Elemezze az alábbi jogesetet a megadott kérdések mentén!

A magyar biztosítók, így többek között az Allianz és a Generali évente egyszer megállapodnak a gépjárműjavító műhelyekkel a biztosított gépjárműveket ért kár esetén a biztosító által megfizetendő javítási szolgáltatásokra alkalmazandó feltételekről és díjakról. E műhelyek így a biztosító által jóváhagyott feltételek és díjak alapján a javításokat közvetlenül végezhetik el. 2002 vége óta számos gépjárműjavító műhelyként is működő gépjármű-márkakereskedő a GÉMOSZ-t – amely a gépjármű-márkakereskedők országos szövetsége – bízta meg azzal, hogy évente tárgyalja meg nevükben a biztosítókkal a balesetben károsodott gépjárművek javítására alkalmazandó óradíjakra vonatkozó keretmegállapodásokat. E gépjármű-márkakereskedők két szempontból állnak kapcsolatban a biztosítókkal. Egyrészt a biztosítók nevében kár esetén megjavítják a biztosított gépkocsikat, másrészt e biztosítók közvetítőiként járnak el oly módon, hogy a gépkocsieladás vagy -javítás esetén saját biztosítási alkuszuk megbízottjaként gépjármű-biztosításokat ajánlanak ügyfeleiknek.

2004-ben és 2005-ben a GÉMOSZ és az Allianz keretmegállapodásokat kötött. Az Allianz és a Generali ezt követően a keretmegállapodások alapján egyedi megállapodásokat kötött az említett gépjármű-márkakereskedőkkel. E megállapodások azt írták elő, hogy a gépjármű-márkakereskedők a balesetben károsodott gépjárművek javításáért magasabb óradíjat kapnak abban az esetben, ha az Allianz-cal, illetve a Generalival kötött gépjármű-biztosítások az adott gépjármű-kereskedő által értékesített biztosítások bizonyos százalékát teszi ki. Ezekben tehát a javítói óradíjak mértékét a biztosítások értékesítésében elért teljesítménytől tették függővé.

A gépjármű-márkakereskedők emellett vállalták, hogy internetes hirdetés és reklámok formájában hívja fel a potenciális ügyfelek figyelmét az Allianz és a Generali gépjármű-biztosításaira.

a) Álláspontja szerint a fenti tényállás *célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása*? Minősítse az Allianz és a Generali biztosítók és a gépjármű-márkakereskedők közötti megállapodásokat!

b) Mi lesz az az érintett piac, amelyet ebben az esetben vizsgálni kell?

c) Uniós vagy tagállami versenyhatóság járhat el ebben az ügyben? Válaszát indokolja!

d) Álláspontja szerint a gépjármű-márkakereskedők és az Allianz, valamint a Generali számára lehetséges-e mentesülés a fenti ügyben, vagy hátrányos jogkövetkezmény, szankció alkalmazása szükséges?

8. Elemezze az alábbi jogesetet a megadott kérdések mentén!

A Japánban székhellyel rendelkező Samsung SDI Co., Sony Corporation, Panasonic Corporation és Sanyo Electric Co. Ltd. a laptopokban és a mobiltelefonokban használt lítium-ion akkumulátorok tekintetében 2004. februárjától 2007. december 31-ig alkalmi, árvonatkozású tárgyalásokat tartottak, ahol bizalmas üzleti adatokat is cseréltek. A négy gyártó abban egyezett meg, hogy közösen tartják magasán az alkatrészek árát, megosztottak egymással érzékeny gazdasági információkat, például üzleti terveik részleteit. A felek továbbá tárgyaltak egymással a bizonyos ügyfelek által szervezett ajánlattételi rendezvényeken való részvételi szándékaikról. E tárgyalások keretében alkalmanként tájékoztatták egymást az általuk benyújtott vagy benyújtani szándékozott árakról, és egyeztettek a közösen megállapított áremelések megfelelő időzítéséről. A tárgyalásokat elsősorban Ázsiában tartották, azonban alkalmanként Európában is, ezekre a tárgyalásokra különböző intenzitással és gyakorisággal került sor. A tárgyalások 2004-ben és 2007-ben érték el csúcspontjukat a kobalt áremelkedéseinek környezetében, aminek eredményeként a felek a lítium-ion akkumulátorok tekintetében átmeneti áremelésről egyeztek meg az említett időszakra vonatkozóan.

a) Minősítse jogilag a fenti négy lítium-ion akkumulátor gyártó magatartását!

b) Érintheti-e az Európai Unió tagállamait a négy japán gyártó közötti fenti megegyezés, és eljárhat-e uniós versenyhatóság a fenti eset kapcsán? Álláspontját részletesen indokolja!

c) Milyen jelentőséggel bírhat az, ha a fenti tényállás részleteit a Samsung SDI Co. fedi fel a versenyhatóság előtt?

IX. foglalkozás

Az uniós versenyjog 2.

A gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma Koncentrációk (összefonódások) ellenőrzése

1. A tananyag szerkezete

A gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma

- A piaci erő
- A gazdasági erőfölény megállapításának lépcsői
- Az EUMSZ. 102. cikke
- A gazdasági erőfölénnyel való visszaélés és a visszaélés típusai
- EUMSZ. 101. és 102. cikkek elhatárolása

A klasszikus antitrösztjog eljárási kérdései

- A jogérvényesítés szereplői
- Az eljárási reform vívmányai
- A Bizottság vitarendezési eljárása
- A magánérdekű jogérvényesítés
- Jogkövetkezmények

Koncentrációk (összefonódások) ellenőrzése

- A koncentráció fogalma, típusai, megvalósulási formái
- A koncentrációk engedélyezésének feltételei
- Eljárási kérdések

2. Kérjük, olvassa el a tankönyv következő részét:

Dán Judit, Gombos Katalin, Kertészné Váradi Szilvia: Az Európai Unió versenyjogának alapjai. Wolters Kluwer Hungary Kft. Budapest, 2022.

III. fejezet 69-83. o.; IV. fejezet 84-96. o.; V. fejezet 97-105. o.

3 Az alapítástervezések és másodlagos jogforrások releváns rendelkezései

EUMSZ 102. cikk

A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos egy vagy több vállalkozásnak a belső piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.

Ilyen visszaélésnek minősül különösen:

- a) tisztességtelen beszerzési vagy eladási árak, illetve egyéb tisztességtelen üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett kikötése;
- b) a termelés, az értékesítés vagy a műszaki fejlesztés korlátozása a fogyasztók kárára;
- c) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;
- d) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

EUMSZ. 105. cikk

(1) A 104. cikk sérelme nélkül a Bizottság biztosítja a 101. és 102. cikkben megállapított elvek alkalmazását. Egy tagállam kérelmére vagy hivatalból — együttműködve a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival, amelyek segítséget nyújtanak számára — megvizsgálja azokat az eseteket, ahol fennáll ezen elvek megsértésének a gyanúja. Amennyiben jogsértést állapít meg, javaslatot tesz a jogsértés megszüntetésére irányuló megfelelő intézkedésekre.

(2) Amennyiben a jogsértést nem szüntetik meg, a Bizottság indokolással ellátott határozatában állapítja meg az elvek megsértését. A Bizottság határozatát nyilvánosságra hozhatja, és felhatalmazhatja a tagállamokat arra, hogy megtegyék a helyzet orvosolásához szükséges intézkedéseket, amelyek feltételeit és részleteit a Bizottság határozza meg. (...)

A Tanács 139/2004/EK rendelete (2004. január 20.) a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről

2. cikk Az összefonódások értékelése

(1) Azon összefonódásokat, amelyek e rendelet hatálya alá tartoznak, e rendelet céljaival és az alábbi rendelkezésekkel összhangban kell értékelni, annak megállapítására, hogy összeegyeztethető-e a közös piaccal, vagy sem.

Az értékelés elkészítése során a Bizottságnak figyelembe kell vennie:

a) a közös piacon belül a hatékony verseny fenntartásának és továbbfejlesztésének szükségességét, tekintettel többek között valamennyi érintett piac szerkezetére, és a Közösségen belüli, illetve azon kívüli vállalkozások által támasztott tényleges vagy potenciális versenyre;

b) az érintett vállalkozások piaci helyzetét, valamint gazdasági és pénzügyi erejét, a szállítók és felhasználók számára nyitva álló választási lehetőségeket, hozzáférésüket a készletekhez és piacokhoz, a piacra lépés bármilyen jogi vagy más akadályát, az érintett áruk és szolgáltatások iránti kereslet-kínálat alakulását, a közbenső és végső fogyasztók érdekeit, valamint a műszaki és gazdasági fejlődés fejleményeit, feltéve, hogy ez a fogyasztók számára előnyös, és nem akadályozza a versenyt.

(2) Azt az összefonódást, amely különösen erőfölény létrehozása vagy megerősítése következményeként a közös piacon vagy annak egy jelentős részén a hatékony versenyt nem akadályozná jelentősen, a közös piaccal összeegyeztethetőnek kell nyilvánítani.

(3) Azt az összefonódást, amely különösen létrehozása vagy megerősítése következményeként a közös piacon vagy annak egy jelentős részén a hatékony versenyt jelentősen akadályozná, a közös piaccal összeegyeztethetetlennek kell nyilvánítani.

(4) Amennyiben a közös vállalat 3. cikk szerinti összefonódást jelentő létrehozásának célja és hatása a függetlennek megmaradó vállalkozások versenymagatartásának egyeztetése, az ilyen egyeztetést a Szerződés 81. cikke (1) és (3) bekezdésének kritériumai szerint kell értékelni annak megállapítása céljából, hogy a művelet a közös piaccal összeegyeztethető-e.

(5) Ennek az értékelésnek az elkészítése során a Bizottságnak figyelembe kell vennie különösen, hogy:

- két vagy több anyavállalat jelentős mértékben fenntartja-e tevékenységeit a közös vállalatéval azonos piacon, vagy egy olyan piacon, amely a termelési vagy forgalmazási láncban a közös vállalat piacához képest feljebb ("upstream") vagy lejjebb ("downstream") található, vagy egy olyan szomszédos piacon, amely szorosan kapcsolódik ehhez a piachoz,

- az egyeztetés, amely a közös vállalat létrehozásának közvetlen következménye, az érintett vállalkozások számára biztosítja-e azt a lehetőséget, hogy kiküszöböljék a versenyt az érintett termékek és szolgáltatások jelentős része tekintetében.

3. cikk Az összefonódás fogalmának meghatározása

„(1) Vállalkozások összefonódása jön létre, ha az irányítás tartósan megváltozik a következőkből eredően:

a) két vagy több előzőleg egymástól független vállalkozás vagy vállalkozásrész összeolvad; vagy

b) egy vagy több személy, amely már irányít legalább egy vállalkozást, vagy egy vagy több vállalkozás akár értékpapírok vagy eszközök vásárlásával, akár szerződéssel vagy más úton, közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy vagy több más vállalkozás egésze vagy része felett.

(2) Az irányítást olyan jogok, szerződések vagy más egyéb eszközök alapozzák meg, amelyek akár külön-külön, akár együttesen és a kapcsolódó jogi és ténybeli megfontolásokra tekintettel lehetőséget adnak egy vállalkozás feletti meghatározó befolyás gyakorlására, különösen:

a) a vállalkozás eszközei egészének vagy részének tulajdonjoga vagy használati joga révén;

b) olyan jogok vagy szerződések révén, amelyek meghatározó befolyást biztosítanak egy vállalkozás testületeinek összetétele, szavazása vagy döntései felett.

(3) Az irányítást olyan személyek vagy vállalkozások szerzik meg, amelyek:

a) ezen jogok tulajdonosai vagy ezen szerződések kedvezményezettjei; vagy

b) noha nem tulajdonosai ezen jogoknak, illetve nem kedvezményezettjei ezen szerződéseknek, de jogukban áll a belőlük származó jogok gyakorlása.

(4) Egy önálló gazdasági egység összes funkcióját tartósan ellátó közös vállalat létrehozása az (1) bekezdés b) pontja szerinti összefonódásnak minősül.”

4. Legyen tisztában a következő fogalmakkal:

gazdasági erőfölény, érintett piac, releváns árupiac, releváns földrajzi piac, nulladik lépcső, felfaló vagy ragadozó ár, diszkriminatív árazás, árprés, hűségkedvezmény, célkedvezmény, árukapcsolás, magánjogi jogérvényesítés, közérdekű jogérvényesítés, önellenőrzés, nélkülözhetetlen eszközök tana, koncentráció/összefonódás, uniós lépték, *ex ante* ellenőrzés.

5. A tananyag feldolgozását segítő elméleti kérdések

- a) Milyen szempontok alapján határozhatók el egymástól az EUMSZ. 101. és 102. cikkei? Töltse ki megfelelően az alábbi táblázatot!

elhatárolás szempontja	EUMSZ. 101. cikk	EUMSZ. 102. cikk

- b) Mi az érintett piac? Milyen jelentősége van versenyjogi szempontból?

- c) Mutassa be azt az eljárást, amely segítségével megállapítható a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés ténye!

- d) Mit jelent a közös erőfölény?
- e) A túlzott ár és a felfaló ár elhatárolása.
- f) Mutassa be a gazdasági erőfölénnyel való tipikus visszaéléseket!
- g) Mi alapján dől el, hogy tagállami vagy uniós szintű versenyhatóság jár el a gazdasági erőfölény kivizsgálásakor?
- h) Mi az az Európai Versenyügyi Hálózat?
- i) Milyen eljárási jogosítványai vannak a Bizottságnak a klasszikus antitröszt jog terén?
- j) Mutassa be röviden a Bizottság vitarendezési eljárását!
- k) Mutassa be részletesen a magánjog jogérvényesítést?
- l) Mit értünk az alatt, hogy a bírói jogalkalmazás során a versenyjog a „kard és a pajsz” szerepét tölti be?
- m) Ismertesse a koncentrációk ellenőrzésének legfontosabb eljárási szabályait!
- n) Milyen megvalósulási formái vannak a koncentrációknak (összefonódásnak)?
- o) Mit takar az „egyablakos” eljárás?

6. Elemezze az alábbi jogesetet a megadott kérdések mentén!

A British Airways (székhelye: Egyesült Királyság) az Egyesült Királyság legnagyobb légitársasága, az e tagállam területén székhellyel rendelkező és a Nemzetközi Légifuvarozási Szövetség (IATA) által akkreditált utazásközvetítővel olyan megállapodásokat kötött, amely a British Airways által szervezett légi járatokra szóló jegyek (a továbbiakban: BA jegyek) ezen közvetítők általi értékesítése utáni alapjutalékra való jogosultságot tett lehetővé, és amely maga is három elkülönült, 1998. január 1-től alkalmazandó pénzügyi ösztönző rendszert tartalmazott: a „marketingmegállapodásokat”, az „egész világra kiterjedő megállapodásokat” és végül a „teljesítményarányos jutalék rendszerét”.

A marketingmegállapodások a BA jegyeinek eladásából 500 000 angol fontot meghaladó éves bevételt elérő utazásközvetítők számára lehetővé teszik, hogy az alapjutalék felett jutalomban, nevezetesen egy, az utazásközvetítő által eladott BA jegyekből származó bevétel növekedéséhez igazított, mozgó skálán alapuló teljesítményjutalékban részesüljenek, amelyet az eladásoknak az egyik évről a másikra történő növekedésétől tettek függővé.

Három másik utazásközvetítővel ún. világszintű megállapodás került megkötésre, amely a British Airways világszinten elért eladásainak növekedésén alapuló kiegészítő jutalékra jogosította fel őket. 1998. november 17-én a British Airways levelet küldött minden, az Egyesült Királyságban székhellyel rendelkező utazásközvetítőnek, amelyben kifejtette a jutalékrendszerének jellemzőit.

a) Minősítse a British Airways magatartását versenyjogi szempontból!

b) A Virgin Atlantic Airways Ltd. szintén az Egyesült Királyság területén székhellyel rendelkező és működő légitársaság, amelynek jegyeladásai érezhetően visszaestek 1998-ban. Hol, milyen eljárást indíthat a versenytársával szemben?

c) Mutassa be részletesen a fenti helyzet kivizsgálása érdekében lefolytatandó eljárást a b) pontban adott válasz alapján!

7. Elemezze az alábbi jogesetet a megadott kérdések mentén!

A redmondi (USA) székhelyű Microsoft Corp. társaság különböző számítástechnikai eszközökhöz szánt szoftvereket tervez, fejleszt és forgalmaz. E szoftverek közé tartoznak többek között az ügyfélszámítógépekhez való operációs rendszerek, a munkacsoportszerverekhez való operációs rendszerek és a folyamatos vételt lehetővé tevő multimédia-lejátszók. A Microsoft technikai támogatást is nyújt a különböző termékeihez.

1998. szeptember 15-én a Palo Alto-i (USA) székhelyű, többek között szervereket és szerverekhez való operációs rendszereket forgalmazó Sun Microsystems Inc. alelnöke levélben kérte a Microsofttól, hogy osszon meg vele minden információt annak érdekében, hogy a Sun megfelelő technikai támogatást tudjon nyújtani a saját operációs rendszerén, az ún. Solarison a Microsoft által tervezett adattárolási technológiák (így pl. az Active Directory) teljes köréhez. A Sun álláspontja szerint az ágazat érdeke, hogy a Solarison futtatandó alkalmazások fennakadás nélkül tudjanak kapcsolatba lépni a Microsoft technológiáin keresztül a Windows operációs rendszerekkel és a Windows-alapú szoftverekkel, és ezen technológiák is teljesen kompatibilisen fussanak a Solarison. A Sun ezen információkat késedelem nélkül igényelte, továbbá rendszeres tájékoztatást kért a jövőben a piacra kerülő Microsoft technológiák vonatkozásában is.

A Microsoft megtagadta a kért információk átadását, arra hivatkozva, hogy nem tervezi technológiáinak a Solarisra való portolását.

Emellett a Microsoft az ügyfélszámítógépekhez való Windows 2000 operációs rendszerébe integrálta a Windows Media Player nevű multimédia-lejátszóját, így a Windows operációs rendszer hozzáférhetőségét a Windows Media Player szoftver egyidejű megvásárlásától tette függővé.

A Microsoft 1996-óta az ügyfélszámítógépekhez való operációs rendszerek világméretű piacán 90%-os piaci részesedéssel, míg 2002-óta a munkacsoportszerverekhez való operációs rendszerek szintén világméretű piacán óvatos becslések szerint is legalább 60%-os piaci részesedéssel rendelkezik.

A Microsoft piaci erejét „tartós stabilitás és folyamatosság jellemzi” és a piacra való belépés a közvetett hálózati hatás miatt igen jelentős korlátokba ütközik, továbbá amiatt, hogy a Microsoft megtagadja az interoperabilitásra vonatkozó információk felfedését. A közvetett hálózati hatás két tényező miatt jön létre: egyrészt, mert a fogyasztók azokat a platformokat szeretik, amelyeken nagyszámú alkalmazást tudnak használni, másrészt, mert a szoftvertervezők a fogyasztók körében legnépszerűbb ügyfélszámítógépekhez való operációs rendszerekhez terveznek alkalmazásokat.

a) Húzza alá a fenti tényállásban azokat az információkat, amelyek megalapozhatják az uniós versenyhatóságok eljárását az ügyben!

b) A Sun cég számára milyen eljárási lehetőség kínálkozik a Microsoft magatartásának kifogásolására?

c) Minősítse az esetet az uniós versenyjogi szabályok alapján! Mutassa be a vizsgálat lépcsőit!

8. Elemezze az alábbi jogesetet a megadott kérdések mentén!

2014. augusztus 29-én az USA-ban székhellyel rendelkező Facebook bejelentette az Európai Bizottságnak, hogy 19 milliárd dollárért meg kívánja vásárolni a szintén USA-ban székhellyel rendelkező WhatsApp Inc. részvényeit. A Facebook a legnagyobb ismeretségi közösségi hálózat a világon, amely 2004 februárjában kezdte meg a működését, 2011 februárjára már több mint 637 millió regisztrált felhasználót számlált, 2017 júniusában pedig az aktív felhasználók száma meghaladta a 2 milliárd főt. A Facebook közösségi háló része a felhasználók kommunikációját szolgáló Facebook Messenger alkalmazás, a fénykép és videófelvételek megosztására alkalmas Instagram. A WhatsApp a mobiltelefonra telepíthető alkalmazás segítségével biztosítja a kommunikációt a felhasználók között, reklám tevékenységet nem folytat. A felek megállapodtak, hogy a felvásárlást követően a WhatsApp teljes egészében a Facebook társaság részévé válik.

A Facebook az erre szolgáló bejelentési űrlapon és az adatszolgáltatásaiban is úgy informálta Bizottságot, hogy nem képesek automatikusan összekapcsolni ugyanazon felhasználó Facebook- és Whatsapp-fiókjait. Mindezekre tekintettel az Európai Bizottság engedélyezte a felvásárlást.

Később, 2016 augusztusában a Whatsapp bejelentette, hogy módosítja az adatvédelmi szabályait és felhasználási feltételeit, ezzel megteremtve a lehetőséget arra, hogy a Whatsapp felhasználók telefonszámát és a Facebook profilokat össze tudják kapcsolni.

a) Minősítse a fenti körülményeket, milyen versenyjogi kategóriába sorolható a Whatsapp Facebook általi felvásárlása?

b) Mi lehetett az oka annak, hogy kizárólag az Amerikai Egyesült Államokban székhellyel rendelkező vállalatok közötti gazdasági ügyletet bejelentettek az Európai Bizottság felé?

c) Mutassa be, milyen kötelezettségei vannak egy vállalkozásnak, ha a fentihez hasonló gazdasági tranzakciót tervez!

d) Milyen hatással lehet a felvásárlás engedélyezésére az, hogy a közölt információkkal ellentétben a Facebook mégis képes volt automatikusan összekapcsolni ugyanazon felhasználó adatait? Milyen lehetőségei vannak *utólagosan*, az ügyletet követő két év elteltével eljáró versenyhatóságnak?

X. foglalkozás

Az uniós versenyjog 3.

Tagállamokra vonatkozó versenyjogi szabályok Fogyasztóvédelem az Európai Unióban

1. A tananyag szerkezete

Tagállamokra vonatkozó versenyjogi szabályok:

Kereskedelmi jellegű állami monopóliumok és különleges státuszú és állami vállalatok

- Az állam szerepe a belső piac alakításában
- A kereskedelmi jellegű állami monopóliumok
- A különleges státuszú vagy kizárólagos jogokkal felruházott állami vállalatok

Állami támogatások

- Az állami támogatások csoportosítása
- A tiltott állami támogatás fogalma
- Megengedett és megengedhető állami támogatások
- Eljárási szabályok

Az Európai Unió fogyasztóvédelmi szabályai és versenyjogi aspektusai

- Az uniós fogyasztóvédelmi jogi keret
- Az egyes fogyasztóvédelmi szabályok versenyjog szempontjából releváns rendelkezései

2. Kérjük, olvassa el a tankönyv következő részét:

Dán Judit, Gombos Katalin, Kertészné Váradi Szilvia: Az Európai Unió versenyjogának alapjai. Wolters Kluwer Hungary Kft. Budapest, 2022.

VI. fejezet 106-112. o.; VII. fejezet 113-123. o.; VIII. fejezet 124-152. o.

3 Az alapítószerződések és másodlagos jogforrások releváns rendelkezései

EUMSZ 106. cikk

(1) A közvállalkozások és az olyan vállalkozások esetében, amelyeknek a tagállamok különleges vagy kizárólagos jogokat biztosítanak, a tagállamok nem hozhatnak és nem tarthatnak fenn a Szerződésekkel, különösen az annak 18. és 101–109. cikkében foglalt szabályokkal ellentétes intézkedéseket.

(2) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vagy a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozások olyan mértékben tartoznak a Szerződések szabályai, különösen a versenyszabályok hatálya alá, amennyiben ezek alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott sajátos feladatok végrehajtását. A kereskedelem fejlődését ez nem befolyásolhatja olyan mértékben, amely ellentétes az Unió érdekeivel.

(3) A Bizottság biztosítja e cikk rendelkezéseinek alkalmazását, és szükség esetén megfelelő irányelveket vagy határozatokat intéz a tagállamokhoz.

EUMSZ 107. cikk

(1) Ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely

bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

(2) A belső piaccal összeegyeztethető:

a) a magánszemély fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatás, feltéve, hogy azt a termék származásán alapuló megkülönböztetés nélkül nyújtják;

b) a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás;

c) a Németországi Szövetségi Köztársaság Németország felosztása által érintett egyes területei gazdaságának nyújtott támogatás, amennyiben a támogatásra a felosztásból eredő gazdasági hátrányok ellensúlyozásához szükség van. Öt évvel a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően e pontot a Tanács a Bizottság javaslata alapján elfogadott határozattal hatályon kívül helyezheti.

(3) A belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető:

a) az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság, valamint a 349. cikkben említett térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ezek strukturális, gazdasági és társadalmi helyzetére tekintettel;

b) valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás;

c) az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben;

d) a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, ha az az Unión belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekekkel ellentétes mértékben;

e) a támogatás olyan egyéb fajtái, amelyeket a Tanács a Bizottság javaslata alapján hozott határozatával határoz meg.

EUMSZ 108. cikk

(1) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folyamatosan vizsgálja a tagállamokban létező támogatási programokat. A Bizottság javaslatot tesz a tagállamoknak a belső piac fokozatos fejlődése vagy működése által megkövetelt megfelelő intézkedések meghozatalára.

(2) Ha a Bizottság – azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott támogatás a 107. cikk értelmében nem egyeztethető össze a belső piaccal, vagy hogy az ilyen támogatást visszaélészerűen használják fel, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani.

Ha az érintett állam a kitűzött határidőn belül nem tesz eleget ennek a határozatnak, a Bizottság vagy bármely érdekelt állam – a 258. és 259. cikk rendelkezéseitől eltérve – közvetlenül az Európai Unió Bíróságához fordulhat.

Valamely tagállam kérelmére a Tanács egyhangúlag úgy határozhat, hogy a tagállam által nyújtott vagy nyújtani kívánt támogatást – a 107. cikk rendelkezéseitől vagy a 109. cikk alapján elfogadott rendeletektől eltérve – a belső piaccal összeegyeztethetőnek kell tekinteni, ha az ilyen határozatot rendkívüli körülmények indokolják. Ha a Bizottság e támogatást illetően már megindította az e bekezdés első albekezdésében említett eljárást, a kérelem tagállam általi benyújtása a Tanácshoz a Tanács álláspontjának kinyilvánításáig az eljárás felfüggesztését eredményezi.

Ha azonban a Tanács a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül nem nyilatkozik, az ügyben a Bizottság határoz.

(3) A Bizottságot az észrevételei megtételéhez szükséges időben tájékoztatni kell minden támogatás nyújtására és módosítására irányuló szándékról. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez a szándék a 107. cikk értelmében nem egyeztethető össze a belső piaccal, haladéktalanul megindítja a (2) bekezdés szerinti eljárást. Amíg ebben az eljárásban végső határozat nem születik, az érintett tagállam a tervezett intézkedéseket nem hajthatja végre.

(4) A Bizottság rendeleteket fogadhat el az állami támogatások azon csoportjaira vonatkozóan, amelyeket a Tanács a 109. cikknek megfelelően az e cikk (3) bekezdésében említett eljárás alól mentesíthetőnek ítélt.

EUMSZ 109. cikk

A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően megfelelő rendeleteket alkothat a 107. és 108. cikk alkalmazására, és meghatározhatja különösen a 108. cikk (3) bekezdésének alkalmazási feltételeit, valamint az ez alól az eljárás alól mentesülő támogatási fajtákat.

4. Legyen tisztában a következő fogalmakkal:

kereskedelmi jellegű állami monopólium, állami vállalat, kizárólagos vagy különleges jogokkal felruházott állami vállalat, *standstill* kötelezettség, állami támogatás, tiltás alól kivett támogatások, regionális támogatások, ágazati támogatások, horizontális támogatások, UCP irányelv, megtévesztő kereskedelmi gyakorlatok, megtévesztő és összehasonlító reklám.

5. A tananyag feldolgozását segítő elméleti kérdések

- a) Mit takar a különleges vagy kizárólagos jogokkal felruházott vállalat kategóriája?
- b) Hogyan érvényesül az *effet utile* szabály a versenyjogban?
- c) Ismertesse a tagállamok 106. cikk (1) bekezdéséből adódó kötelezettségeit!
- d) Csoportosítsa az állami támogatásokat!
- e) Milyen feltételei vannak annak, hogy egy támogatás állami támogatásnak minősüljön?
- f) Nevezze meg a tiltott állami támogatás kritériumait!
- g) Mi a különbség a megengedett és a megengedhető állami támogatások között?
- h) Melyek az állami támogatásokkal kapcsolatos legfontosabb eljárási szabályok?
- i) Milyen versenyjogot érintő fogyasztóvédelmi szabályokat ismer?
- j) Hogyan csoportosítjuk az uniós fogyasztóvédelmi keretet alkotó jogforrásokat?
- k) Mi a különbség a UCP irányelv alapján a megtévesztő kereskedelmi gyakorlatok és mulasztások között?
- l) Melyek a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok leküzdésének eszközei?

6. Elemezze az alábbi jogesetet a megadott kérdések mentén!

2013-ban hét professzionális spanyol labdarúgó klub esetében a következő ügyletekre derült fény. Az ügyben érintett csapatok: a FC Barcelona és a Real Madrid mellett a Valencia CF, az Athletic Bilbao, a CA Osasuna, az Elche CF és a Hércules CF. Közülük a Real Madrid, a Barcelona, az Athletic Bilbao és az Osasuna csapatok nonprofit egyesületi formában működnek, azaz a többi professzionális klubtól eltérően – elsősorban tradícióikra tekintettel – nem voltak kötelesek gazdasági társasági formába átalakulni. Míg azonban spanyol jog alatt a gazdasági társaságokra 30 %-os társasági adókulcs vonatkozik, ez az egyesületek esetében csupán 25 %. Így 1990-től az érintett egyesületek versenytársaikhoz képest jóval kevesebb adó befizetésére voltak kötelesek, az elmaradt adó összege az 5 millió eurót is elérheti klubonként.

A fentiekén túlmenően 1998-ban a Real Madrid edzőkomplexumát részben pénzért, részben földterületekért adta el a helyi önkormányzatnak. 2011-ben az önkormányzat azonban a földterületek egy részét visszavette a csapattól. Ennek következtében a Real Madrid az önkormányzattól 22,7 millió euró "kompenzációt" kapott az eredetileg csupán 421 ezer euróért megvett ingatlanokért. Az ingatlanok piaci értéke azonban kb. 1 millió euró körül lehet, azaz a különbség a Real Madrid részére – a piac árhoz képest – jelentős többletértéket biztosított. 2009 és 2013 között a Valencia CF 86 millió euró, a Hercules 18 millió euró, az Elche klub 14 millió euró összegben vett fel hitelt különböző spanyol bankoktól, kedvezményes feltételekkel. Ezekhez a banki kölcsönökhöz az állami szervnek minősülő Valencia város pénzügyi intézménye az említett klubok esetében – a Valencia CF-t érintően három különböző alkalommal – vállalt kezességet. A kölcsönöket a klubok adósságuk finanszírozására fordították, azaz e csapatok a részükre az állami kezességvállalással adott banki kölcsönökkel – versenytársaiktól eltérően – plusz forrásokhoz jutottak.

a) Értékelje a fenti körülményeket az uniós versenyjog szempontjából!

b) Minősíthető-e a professzionális futball klubok tevékenysége kereskedelmi tevékenységként?

c) Milyen eljárás folytatható le a fenti futball csapatokkal szemben?

d) Szabható-e ki bármilyen szankció az ügyben?